

Postadres
Postbus 2001
3500 GA Utrecht

Bezoekadres
Mercatorlaan 1200
3528 BL Utrecht

T 088 – 888 39 99
knov.nl

Utrecht, 13 oktober 2025

Betreft: Reactie van de KNOV op de internetconsultatie besluit verduidelijking
beoordeling arbeidsrelaties

De KNOV onderschrijft het belang van heldere regels om schijnzelfstandigheid te voorkomen, maar constateert dat het Besluit verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties onvoldoende aansluit bij de praktijk van zorgverleners, in het bijzonder verloskundigen. De voorgestelde criteria zijn te sterk gericht op commercieel ondernemerschap en doen geen recht aan de professionele zelfstandigheid die kenmerkend is voor de verloskundige beroepsuitoefening. Wij lichten onze bevinden en suggesties hieronder graag toe.

Waarneming is essentieel voor continuïteit van (verloskundige) zorg

Binnen de eerstelijns verloskunde is waarneming bij piek-, ziek- en uniekdiensten (net als in andere zorgsectoren, zoals bij de huisartsen) een onmisbaar onderdeel van de zorgorganisatie. De waarnemend verloskundige werkt tijdelijk, maar volledig zelfstandig, autonoom en onder eigen verantwoordelijkheid. De indicaties in de AMvB, maken het echter vrijwel onmogelijk om waarneming nog als zelfstandige te verrichten. Dat zou de continuïteit van verloskundige zorg ernstig onder druk zetten, vooral in kleine praktijken en buiten de stedelijke gebieden.

Professionele zelfstandigheid in plaats van commercieel risico

Verloskundigen werken volledig autonoom, onder eigen professionele en tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid, binnen wettelijke kaders zoals de Wet BIG, de Wkkgz en de beroepscode. Hun zelfstandigheid berust niet op financieel of commercieel risico, maar op beroepsmatige verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid. De AMvB koppelt zelfstandigheid echter vooral aan financieel risico en ondernemerschap. Daarmee wordt het zelfstandige karakter van zorgverleners onvoldoende erkend. Een verloskundige die zelf aansprakelijk is voor haar handelen, loopt immers een wezenlijk eigen risico — ook zonder commercieel ondernemerschap.

Daarnaast wordt dit criterium voor de zelfstandige in de bijlage afgewogen naast een criterium voor organisatorische sturing, welke niet met elkaar te vergelijken zijn. Ook is binnen gereguleerde beroepen, zoals dat van de verloskundige, bijvoorbeeld de *“wijze waarop de werkende de werkzaamheden moet uitvoeren en de werkende moet deze ook opvolgen”* geen teken van een gezagsverhouding, maar juist een voorwaarde voor veilige, kwalitatief goede zorg. Verloskundigen zijn gehouden aan het werken volgens richtlijnen en (regionale) protocollen.

Ongeschikt criterium van unieke expertise

Volgens de AMvB is sprake van zelfstandigheid als de werkende beschikt over *“specifieke kennis of vaardigheden die niet structureel aanwezig zijn in de organisatie”*. Voor verloskundigen is dat criterium niet toepasbaar: alle verloskundigen hebben dezelfde wettelijke bevoegdheid en professionele bekwaamheid. Zij moeten elkaar juist kunnen vervangen om 24/7-zorg te waarborgen. Dat de waarnemer hetzelfde werk doet als de praktijkhouder is geen indicatie van werknemerschap, maar inherent aan de aard van het beroep. Toepassing van dit criterium zou betekenen dat geen enkele verloskundige als zelfstandige binnen een praktijk kan werken. Wij verzoeken daarom om in de toelichting op te nemen dat bij gereguleerde beroepen met een wettelijke zelfstandige bevoegdheid — zoals verloskundigen, artsen en fysiotherapeuten — het delen van dezelfde kwalificatie niet als aanwijzing van werknemerschap geldt.

Oproep tot sectorspecifieke duiding

De KNOV vraagt de wetgever om in de toelichting of uitvoeringspraktijk expliciet te erkennen dat: “werken voor eigen rekening en risico” in de zorg ook professionele en tuchtrechtelijke verantwoordelijkheid omvat; tijdelijke waarneming in eerstelijnszorg geen aanwijzing is voor werknemerschap; uitvoeringsinstanties rekening houden met het bijzondere karakter van zelfstandige zorgberoepen. Daarbij zou ook expliciet gekeken moeten worden naar de effecten voor de hele sector, zowel op financieel gebied als op het verplaatsen van risico’s naar bijvoorbeeld de praktijkhouder. Eventuele wijzigingen in werkgever/opdrachtgeverschap zal effecten hebben op de tarieven, de aantrekkelijkheid van het vak en de mogelijkheid om al dan niet een goede praktijk te runnen.

Conclusie

Het huidige ontwerpbesluit sluit onvoldoende aan bij gereguleerde beroepen waarin zelfstandigheid berust op wettelijk vastgestelde professionele verantwoordelijkheid in plaats van commercieel risico en waarbij de kennis en vaardigheden zijn vastgelegd in de wet en dus juist niet uniek dienen te zijn. Zonder verduidelijking dreigt de inzet van zelfstandige verloskundigen onmogelijk te worden, met negatieve gevolgen voor de uitvoering van het beroep en de continuïteit van zorg. De KNOV verzoekt daarom om aanpassing of toelichting van de AMvB zodat professionele zelfstandigheid van de verloskundige wordt erkend.

Met vriendelijke groet,

Job Paulus
Directeur KNOV